

BİR TÜR ÖFKE

Eric Ambler 1909 yılında Londra'da doğdu. 1924-1927 yılları arası Londra Üniversitesi'nde mühendislik bölümünde okudu. Daha sonra reklamcılık alanında çalıştı. Bu işinden ayrıldıktan sonra Paris'e taşındı ve kendini yazmaya adanmıştı. 1938 yılında senaryo danışmanlığı yaptı. İkinci Dünya Savaşı sırasında gönüllü olarak orduya katıldı ve bir süre sonra savaş fotoğrafçılığı birimine kaydırıldı. Savaş zamanında İtalya'da hizmet vererek İngiliz Savaş Bürosu'nda sinematografi biriminde yönetmen yardımcılığı yaptı. Savaş sona erdiğinde yarbay rütbesi aldı ve Amerika Bronz Yıldızıyla ödüllendirildi. Savaşın sonu Ambler, senaryo yazarlığına geri döndü. 1936 ile 1940 yılları arasında klasik anlamda altı gerilim romanı (*The Dark Frontier*, 1936; *Uncommon Danger*, 1937; *Epitaph for a Spy*, 1938; *Cause for Alarm*, 1938; *Dimitrios'un Maskesi*, 1939 ve *Korkuya Yolculuk*, 1940) yazdı. *The Light of Day*, *Korkuya Yolculuk* ve *Dimitrios'un Maskesi* adlı romanları sinemaya uyarlandı. 1940-1951 yılları arasında gerilim romanı yazmaya ara verdi. Bu uzun sessizlik döneminden sonra Eliot Reed takma adıyla bir dizi roman yazdı. 1969'da İsviçre'ye yerleşti ve 16 yıl sonra İngiltere'ye geri döndü. *Here Lies* adlı anı kitabı 1981 yılında yayımlandı. İki kez evlendi. 1959, 1962, 1967 ve 1972 yıllarında kendisine British Crime Writers Association tarafından Altın Dagger Ödülü ve 1986 yılında da Elmas Dagger Ödülü verildi. 1964'te *The Light of Day* adlı kitabıyla Edgar Award of The Mystery Writers of America'yı aldı ve 1975 yılında aynı kuruluş tarafından kendisine Grand Master (Büyük Usta) unvanı verildi. İsviçre ve Fransa'da da edebiyat ödülleri almış olan Ambler, 1981'de İngiliz Kraliyet Nişanı'na layık görüldü. 22 Ekim 1998 tarihinde Londra'da öldü.

Lâle Akalın 1946 yılında Ankara'da doğdu. 1967 yılında Ankara Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun olduktan sonra Hacettepe Üniversitesi'nden yüksek lisans derecesini aldı. Çeşitli üniversitelerde öğretim görevlisi ve okutman olarak çalıştı, 2003 yılında emekli oldu. Bir süre daha çeviri dersleri verdikten sonra 2014 yılında üniversiteden ayrılarak yalnızca çevirmen olarak çalışmaya devam etti. Evli, iki kızı, bir de Mercan adlı torunu var. İstanbul'da yaşıyor.

Başlıca çevirileri: Robert Owen, *Yeni Toplum Görüşü ve Lanark Raporu* (Kaynak Yayınları); *Britanya Edebiyatından Öyküler* (Esra Melikoğlu ile birlikte; Notos); *Amerikan Edebiyatı Öykü Antolojisi* (Esra Melikoğlu ile birlikte; Dünya Yayınları); Roald Dahl, *Tek Başına* (Can Yayınları); Ruth Rendell, *Portobello* (Doğan Kitap); Jeanette Winterson, *Gümüşü Kapısı* (Doğan Kitap); Rachel Cusk, *Çerçeve, Geçiş, Övgü* (YKY); Catherine Chanter, *Kuyu* (YKY); Alberto Manguel, *Efsanevi Yaratıklar* (YKY).

Eric Ambler'ın
YKY'deki kitapları

Dimitrios'un Maskesi (2021)

Gün Işığı (2021)

Bir Tür Öfke (2025)

ERIC AMBLER

Bir Tür Öfke

Roman

Çeviren
Lâle Akalın

YAPI KREDİ YAYINLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

I

Haftalık Amerikan haber dergisi, *World Reporter* cuma gecesi saat on birde baskıya girer. Genellikle, o akşam, tashihçiler ve son okumayı yapanlar dışında kimseye pek bir iş kalmaz ama New York'taki yazı işleri bürolarında hava hâlâ gergindir.

Bu anlaşılabilir bir durum. Günlük bir gazete ancak birkaç saatlik bir yükümlülük üstlenmiştir dolayısıyla hatalarını oldukça çabuk düzeltebilir ya da örtebilir. Ama *World Reporter* gibi yargılarında açık sözlü ve ileriye gören bir dergi, olaylar karşısında şaşkına dönerse birkaç gün boyunca budala duruma düşebilir. Örneğin derginin cuma günü "Asya'nın yeni güçlü adamı" olarak selamladığı Güneydoğu Asyalı bir general, derginin bayilere ulaştığı pazartesi günü silahsız bir öğrenci güruhuna uslu uslu teslim olup da asıldığı şu acıklı hafta. Çok şükür, bu tür aksilikler ender görülür. Editörler becerikli insanlardır ve temkinli oldukları kadar bilgilidirler de. Mümkün olan her tedbir alınır. Belli başlı haber ajansları sürekli izlenir. Derginin dünyanın on iki farklı saat kuşağındaki dış haberler servislerini dolduran elemanlar görev başında, yerel haber servislerini ve radyo yayınlarını takip ederler. Ana yazı işleri büroları özel bağlantı hatları ve teleks ağlarıyla Philadelphia ve Chicago'daki matbaalara bağlıdır. Elektronik dizgi makineleri kurulmuştur. Son ana kadar haberlerin eğilimi değiştirilebilir, saldırılar geri çekilebilir ya da sırt sıvazlamaya dönüştürülebilir, tahminler sınırlandırılabilir ve zevahir kurtarılabilir. Gerilim varsa, sakin ve sessiz bir güven de vardır.

En azından New York'ta var. Dış haberler bürolarında zaman sınırı olan cuma gecesinden önceki sabahlamaya eldeki işle hiçbir ilgisi olmayan, kemirgen bir kaygı eşlik eder. Bu kaygı, genel yayın yönetmeni Mr. Cust'tan kaynaklanır.

Normal bir cuma akşamı, New York'ta, saat dokuz'a kadar üst düzey editörlerin çoğu, son sayıda çıkardıkları işten ve kendilerinden artık yeterince emin olabilecek duruma gelmişlerdir ki, *World Reporter* binasının giriş katındaki lokantaya gidip akşam yemeklerini yerler. Ancak Mr. Cust'a gelince durum farklıdır. Olağanüstü acil bir durum çıkmadığı takdirde bir sonraki sayıya yönelik, pazartesi öğleden sonraki editörler toplantısına kadar yapacağı bir iş, vereceği bir karar kalmamıştır. Derginin en büyük ortağı ve genel yayın yönetmeni olarak, hesap vereceği kimse yoktur. İlgili herkesi memnun edecek şekilde, binanın çatı katındaki dairesine gidip akşam yemeği ve briç partisinde karısı ile konuklarına katılabilir. Bunu bilir, bunun arzulanmış bir durum olduğunu ve kendisinin bunu yapabileceğini bilir ama yine de yapmak ağırlığına gider. O yüzden de çatı dairesine gideceğine, bürosunda kalıp tütsülenmiş somonlu sandviç ve beyaz şarap ısmarlar. Sonra, özel bir dosya ve uluslararası bağlantıyı sağlayan bir santral memurunun olanca dikkati sayesinde, dış haberler bürosunu çileden çıkararak kendini beğenmişliğini beslemeye girişir.

Mr. Cust'ın bir dergi bürosunu doğrudan aradığı tek durumdur bu; o akşamın kurbanlarını özenle seçer. Genelde sayıları iki ya da üçü geçmeyen bu kişiler, zihninde "planlama önerileri" adı altında planlamayı başardığı şeylere hedef olarak seçtiği çalışanlardır.

Bu "öneriler"i hazırlamaya epeyce zaman ve zihinsel enerji harcar. Amacına ulaşması için, sağlam bir planlama önerisi üç nitelik barındırmalıdır: Büro şefinin beklentileri arasında olma ihtimali sıfır olmalıdır, her zaman Mr. Cust'ın içeriden zekice edindiği ayrıcalıklı bilgiye dayanıyor görünmelidir ve son olarak da ilgili büro şefini öylesine şaşırtmalı, serseme çevirmeli ve çileden çıkarmalıdır ki can havliyle itiraz etsin ve Mr. Cust bunları yerle bir etme zevkini tatsın. Yani, öneri eksantrik, mantık dışı ve sapkın olmalıdır.

Mr. Cust'ın yaşlılığa özgü bir tür serebral dolaşım rahatsızlığına tutulmuş olduğu ve hastalığın kötüye gittiğinin son zamanlarda iyice belli olduğu söylenmektedir. Bu pekâlâ da doğru olabilir. Akli başında hiçbir editör Arbil olayı hakkında Mr. Cust'ın hazırlamakta olduğu planlama önerisi kadar aptalca ve kötü niyetli bir talimat veremezdi.

II

Bu telefon şubat ayının soğuk bir cumartesi sabahı Fransız saatiyle 3:15'te Paris bürosu şefi Sy Logan'a geldi. Telefon geldiğinde ben de ofisteydim.

Konuşma, bu tür görüşmelerde âdet olduğu üzere, Mr. Cust'ın kibarca büro şefinin, karısının ve ailesinin sağlığını sormasıyla başladı. Sy da gereken kısıklıkta cevaplar verdi, kayıt cihazının düğmesine bastı ve bana sekreterine ait paralel telefonda dinlememi işaret etti.

Mr. Cust'ın sesi, sanki bir havaalanındaki arızalı bir anons sisteminden geliyormuşçasına hem yüksek perdeden çıkıyordu hem de sözcükler zor ayırt ediliyordu. Bu, kulaklarımızı sağır etse de ne dendiğini anlamak için kendinizi zorlamanız gerekiyordu. Mr. Cust konuşurken bir yandan da sandviçini yer, bunun da haliyle, anlaşılmayı kolaylaştırdığı söylenemez.

“... iyidir patron, teşekkürler” diyordu Sy Logan.

“Harika. Şimdi, Sy, şu geçen ayın Arbil meselesini ve bu konuda ne yapmamız gerektiğini düşünüyordum da.”

Bir sessizlik oldu; sonra tam Sy cevap vermek için ağzını açmak üzereydi ki Mr. Cust devam etti. “Henüz o bikinili kızı bulamadılar, değil mi?”

“Hayır, patron.”

“Tanrım!” Yumuşak bir biçimde söylenmiş olmasına rağmen sesin tonu durumla ilgili kaygı ifade etmekten öte anlamlar taşıyordu; her nasılsa, hatanın bizzat Sy'da olduğunu ima etmeyi başarıyordu. “Bu konuda ne yapıyoruz, Sy?”

“Şey, patron...”

“Şimdi, Reuters'ın haberle ilgili yayını kullanıyoruz deme bana, çünkü bunu zaten biliyorum. Yani, biz ne yapıyoruz?”

“Patron, bizim yapabileceğimiz pek fazla şey yok. Kız kaybolalı altı yedi hafta oldu. Resimleri Avrupa'daki hemen her gazetede, dergide yayımlandı. Kız Fransa'da, İspanya'da, Portekiz'de, İtalya'da falan olabilir. Muhtemelen Fransa'dadır ama polis henüz bulamadı onu. Onlar buluncaya kadar...”

“Sy!” Artık sesine ağlamaklı bir ifade gelmişti.

“Evet patron?”

“Sy, *Paris Match* ya da *Der Spiegel*'in bizi tongaya bastırmasını istemiyorum.”

Bu, Cust'ın iğneleme tekniğinin güzel bir örneğiydi. *Time-Life*'tan veya *Newsweek*'ten ya da *U.S. News and World Report*'tan söz etmiyordu. İma ettiği şeydu: New York ofisi hep uyanık olduğundan, bu yayınların *World Reporter*'ı alt etmelerine zaten imkân olmadığına göre, Paris bürosu bütün uyuşukluğuyla Fransız ya da Alman rakiplerinin gizlice üstünlük sağlamasına pekâlâ izin verebilirdi. Yakın zamandaki en azından iki olayda gerçekten de rakipleri üstünlük sağladığından, bu ikaz özellikle can sıkıcıydı. Sy kendini savunmak için hamle yaptı.

“Ne bakımdan tongaya bastıracaklar patron?” diye sert sert sordu Sy. “Olayda, üzerinde ilerleyeceğimiz bir yön yok henüz. İlerleyebilecek kadar bir şey yok. Polis kızın izini bulmadıkça ya da kız ortaya çıkmaya karar vermedikçe bu haber ölü.”

“Ölü mü, Sy, ölü mü?” Hayalimde Mr. Cust'ı sıska işaretparmağını burnunun yan tarafına koyarken görüyordum. “Bu varsayımı yapmak bizim açımızdan oldukça tehlikeli olur, bence.”

“Ölü demeyelim o zaman, yalnızca uyuyor diyelim.”

“Çok komik, Sy, ama neyi kastettiğimi anlamıyorsun. Haberin ardında siyasi bir açı olduğunu biliyoruz. Polisin kızın izini bulmakta yetersiz kalışında siyasi nedenler olduğunu da biliyoruz. Ya da belki de sen bunu *bilmiyordun*.”

“Burada bir solcu izi olduğunu biliyorum.”

“İzden öte bir şey bu, Sy. Bunun gerçek olduğunu gösteren oldukça somut deliller bulup çıkardım.”

“Ne tür deliller, patron?”

“Şimdi bunun ayrıntılarına giremem. Sadece şunu söyleyeyim, C.I.A. bu işle çok çok ilgili.” Başka bir olağan manevra. “Ve biz de ilgilenmeliyiz. Bence sokağa çıkıp bu kızı bulmalı ve bizim yerimize bir başkası yapmadan kızın hikâyesini almalıyız.”

Sy boğazını temizledi. “Kusura bakma patron, pek anlamadım. ‘Bulmalıyız’ derken, şeyi mi kastediyorsunuz?..”

“Ne dedimse onu kastediyorum – *bulmayı* kastediyorum. Kızı bulmazsan hikâyeyi de alamazsın, öyle değil mi?” Artık sesinde biraz sabırsızlık seziliyordu.

Bütün bunlar benim için oldukça anlamsızdı. Arbil olayı patlak verdiğinde Portekiz'de, sürgündeki kraliyet ailesiyle görüşmeler yapıyordum. Anladığıma göre, Arbil adlı biri İsviçre'de öldürülmüştü ve polis cinayete tanıklık etmiş, bikinili bir kadını arıyordu.

Sy bir sigara almaya çalışıyordu. Sigarayı yakmak için duraladı, sonra dikkatle cevap verdi: “Size katılıyorum, patron. Kızı bulabilirsek, gerçekten de bir haber yakalamış oluruz.”

“Güzel. Şimdi, bu işe kimi göndereceksin?”

Sy sigarasını bir kere daha söndürdü. “Yani, açıkçası patron, kimseyi göndermemek en iyisi.” Hattın diğer yanında ölüm sessizliği vardı. Sy aksi aksi devam etti. “Bu şirkete gelmeden önce, bir gazeteciydim.”

“Çok da iyi bir gazeteciydın” diye lütfedip hakkını teslim etti karşıdaki ses. Ama şimdi o sesin altında, biraz keyif de gizliydi. Mr. Cust eğlenmeye başlamıştı.

Sy’n ensesi kızarıyordu. “İyi miydim, değil miydim bilmem,” diyerek olayın üstüne gitmeye devam etti, “sizden ilk öğrendiğim şeylerden biri, düşünce tarzımı değiştirmem gerektiği idi. Bana söylediğiniz şeylerden bazılarını hatırlıyorum. ‘Asla bir gazetecinin işini yapmaya çalışma.’ Söylediklerinizden biri buydu. Dur bakayım, arkası nasıl geliyordu? ‘Biz dergiyiz. Öne geçmek, hamle yapmak için gazetelerle, televizyonlarla rekabet etmiyoruz. Onlar haberleri kayıt altına alır. Biz haberleri yorumlar ve tarihe mal ederiz.’ Temel kuralları değiştirmek için biraz geç değil mi?”

“Kuralları değiştirdiğim falan yok, Sy.” Sesi artık keyif doluydu. “Sadece işimize biraz hayal gücü katmaya çalışıyoruz. En azından ben öyle yapıyorum ve seni de yanıma çekmeye çalışıyorum. Bak, düşün. Gazeteler bir ipucunun kokusunu bile almadılar. Neden? Çünkü tek yaptıkları Fransız polisinin peşinde dolaşıp durmak. Polisin ayak sürüdüğünü biliyoruz. Bizim işin içine girmemizin vakti geldi.”

Sy, cesareti izin verdiği ölçüde savaşa hazırды. “Neyle gireceğiz işin içine?” diye sordu kısaca.

“Adamlarını en iyi sen tanırsın. Parry nerede şimdi?”

“Bonn’da, görüşmeleri izliyor. Onu oraya göndermemi siz söylemişsiniz, hatırladınız mı?”

“Doğru, söylemiştim, evet.” Pek başaramasa da unutmuş gibi görünmeye çalışıyordu.

“Patron, anlatmaya çalıştığım şu: Vaktimizi boşa harcamış oluruz. Büyük haber ajanslarının hepsi olay üzerinde çalışacak ekiplerini gönderdiler zaten ve hepsi de vazgeçmek zorunda kaldı. Polise gelince, onların tutumu hiçbir şeyi değiştirmez. Eğer gerçekten de

kızı bulmaya çalıştılar ve başaramadıysa, bizim için ümit yok demektir. Eğer kızın nerede olduğunu biliyorlar ve savsaklıyorsa, yine ümit yok demektir.”

“Nereye bakacağınızı söylesem bile mi?” Bunu söylerken pis pis sırtığını neredeyse görebiliyordu insan.

Bu Sy’i afallattı ama çabuk toparlandı. “Bu C.I.A. bilgisi mi, patron, yoksa kaynağı açıklayamıyor musunuz?”

“Tam üstüne bastın, açıklayamam. En azından telefonda. Gereken bütün bilgiyi yarın Çanta’da bulacaksın. Şimdi, işe kimi yollayacaksın? Şu senin Alman psikopat neyle meşgul şu anda?”

Sy ahizeyi sağ elinden sol eline aldı. “Bu tanım pek tanıdık gelmedi, patron” dedi bir saniye sonra.

“Nasil hatırlamazsın, yahu! Şu homo gece kulübü hakkındaki iğrenç haberi yapan herif. Pete bir şey..”

Sy bitkin bir suratla bana baktı. “Piet Maas’ı kastediyorsanız, kendiniz sorabilirsiniz, patron. Paralelden konuşmamızı dinliyor.”

“Üstelik Hollandalıyım, Alman değil” dedim.

“Özür dilerim, tabii, Hollandalı.” Ancak “psikopat” sözcüğünü geri almadı. Sözcük, hâlâ geçerliydi. “Yani, şimdi...”

“Hemen söyleyeyim, Mr. Cust, dedektiflik oyununda işinize yaramam” dedim.

“Katılıyorum” diye ekledi Sy. “Bize gerekli olan...”

“Kim diyor ki şu oyunu, bu oyunu *oynasın*?” diye cevabı yapaştırdı Mr. Cust. “Bizim için çalışması gerekiyor, değil mi? Şu anda neyle görevli?”

“Ortak Pazar’da otomobil üretimiyle, patron” diye derhal cevap verdi Sy. “En son olgular ile sayılar ve üç yıllık üretim tahmini.”

Aslında Amerikan resim müzelerinin satın aldığı yeni Fransız ressamı hakkında bir haber üzerinde çalışıyordum ama Sy blöf yapıp durumdan sıyrılmaya çalışıyordu. Mr. Cust Ortak Pazar’a karşı ve *World Reporter*’ın politikası Ortak Pazar’a saldırmak. Doğal olarak, Paris bürosu bu kampanyanın kozlarını sağlayacak temel kaynaklardan biri ve Sy da New York ofisinin baskılarına karşı bu olguyu daha önce başarıyla kullanmıştı.

Ama bu kez başaramadı. Mr. Cust yalnızca tereddüt etti.

“Kim istedi bunu?”

“Dan Cleary.”

“Ben onunla konuşurum, o zaman. Şu anda o işi unutabilirsiniz. En büyük öncelik bunda.”

Sy bir kere daha şansını denedi. “Patron, eğer bu ipucu, dediğiniz kadar tazeyse, bence Bob Parsons’u Roma’dan çekmem ya da belki haberi benim kovalamam gerekir. Ne de olsa, Piet Maas aslında araştırmacı, üstelik...”

“Bu iş için sana gereken tam da bu, Sy; bir araştırmacı.” Artık sesinde kesinlik vardı. “Pete o uzun saçlarını gözünün üstünden çek, kıcını kaldırıp şu bikinili kızı bul. Sy, sen de göz kulak ol ona, kızı çabuk bulsun. Tamam mı?”

Sy bir şeyler mırıldandı ve konuşma sona erdi. Sy kayıt cihazını kapattı ve karşıya, bana baktı.

Sy, saçları kırışmakta olan, kırıklarının ortasında bir adam; ince, uzun bir başı, karamsar bakışları var. Tıraş losyonu kokar. Ben ondan hoşlanmazdım, o da benden. Daha önce hiç günlük gazete işi yapmamıştım. Aklındaki profesyonel gazeteci tipi ben değildim. Savaş yıllarında İngiltere’de eğitim almıştım ve bu büroda çalışırken Amerikan kullanımlarını biraz öğrenmiş olsam da İngilizceyi İngiliz aksanıyla konuşuyordum. Bir de tabii geçmişim söz konusuydu. Sy, bu geçmiş yokmuş gibi davranmaya çalışıyordu ama yine de bu onu huzursuz ediyordu.

Bir dakika sonra omuzlarını silkti. “Kusura bakma Piet, elimden geleni yaptım. Onu vazgeçirmek için konuşmaya devam edebildim ama hiçbir faydası olmazdı.”

Bu konuda haklıydı.

Daha önceki büro şefi Hank Weston beni araştırmacı olarak işe aldığımda Sy onun yardımcısıydı. Hank sırf bana iyilik olsun diye yapmıştı bunu. O zamanlar fena halde işe ihtiyacım vardı ve ayak işlerini yapmamı teklif etseydi, onu bile kabul ederdim. Araştırma işi pek uzun sürmemişti. Eğer yazı yazmayı biraz becerabiliyorsan *World Reporter* için yazmak kolay öğrenilebilen bir şeydir. Bir iki ay sonra Hank beni diğer elemanlar arasına katmış, benimle bir yıllık sözleşme yapmıştı.

Sorun, Hank U.S.I.A’da işe başlamak için Washington’a gidip yerine Sy geçtikten hemen sonra başlamıştı.

World Reporter arada sırada kendini dünyanın vicdanı ilan eder ve ahlak üzerine bir tantana koparır. Düşman her zaman “zamanımızın ruhsal hastalığı” olarak ilan edilir; *World Reporter*’ın doğruluk

savaşını verme yöntemi de hastalığın belirtisi olarak kabul ettiği bir sosyal olguya yakından, kendi görüşünde ısrarcı ve cinsellik saplantılı bir açıdan bakmak olur. Şu ya da bu açıdan genç suçlular her zaman zengin bir malzeme oluşturur tabii ama zamanla can sıkımaya başlar. Sy, biraz yetişkin ahlaksızlığının, özellikle de Avrupa ahlaksızlığının bir değişiklik yaratabileceği fikriyle, beni Hamburg'a gönderip oradaki *Nachtlokal*'yi keşfetmemi istedi.

Her zamanki hüzünlendirici, üzücü türden bol bol ahlaksızlık buldum orada ama maalesef aynı zamanda beni eğlendiren başka bir şey daha buldum.

Burası bir travesti gece kulübüydü ve kız gibi giyinmiş erkekler piste gösteri yapıyorlardı. Tek bir şey dışında gösteri, tek bir şey hariç gayet sıradan olabilirdi: Gösterinin yıldızı olağanüstü iyiydi.

Kadın elbisesi giymiş erkekler genelde tam kadın elbisesi giymiş erkek gibi dururlar: Yapay göğüsler fazlaca diktir, kalçalarının kıvrımları yanlış yerlerde, ağır makyajın altında sakallar mavi mavi sırtır. Bu adam gerçekten kadına benziyordu; üstelik de çok çekici, eğlenceli ve yetenekli bir kadına. Yanlışlıkla yolu buraya düşmüş olan, epey sarhoş ve heteroseksüel olduğu besbelli bir gemi subayı öyle bir coştı ki, sonunda bir garson, yıldızın kız olmadığını söylediğinde adam avaz avaz bağırdı: "Neyse ne, benim için fark etmez – o şeyle yatmak istiyorum!"

Bu olayı, adama karşı sempati duyduğumu da ekleyerek haberleştirme gafletinde bulundum. Bunun ofiste eğlenceli bulunacağını düşündüm ve öyle de oldu; böylece haberi çıkaracaklarına, New York'takileri de eğlendirmek için olduğu gibi bıraktılar. Tesadüf bu ya, Mr. Cust da haberi gördü ve hiç eğlenmedi.

Benim soruşturulmama karar verdi.

Ortaya çıkarmayı beklediği ve muhtemelen de umduğu şey, kuşkusuz, benim eşcinsel olduğumdu. O konuda bağınazdır. Beklediği bilgi yerine, benim *Ethos* adlı iflas etmiş deneysel bir dış haber dergisinin hem editörü hem de kısmen sahibi olduğumu ve bir intihar teşebbüsünden sonra birkaç ayı bir Fransız akıl hastalıkları hastanesinde geçirdiğimi öğrendi. Beni soruşturan Parisli bir özel dedektiflik bürosu hastane yetkililerinden, şok tedavisi gördüğümü dahi söküp almayı başarmış.

Mr. Cust'ın iflas ve akıl hastalığı konularında, eşcinsellik konusundaki kadar bağınaz olduğu ortaya çıktı. Sonum gelmişti. Eğer

Hank Weston Washington'daki işe geçmemiş olsaydı, benim geçmişime sahip birini bile isteye işe aldığı için muhtemelen onun işi de bitmişti.

Bu soruşturmadan çabuk haberdar oldum ve Sy'a ayrılmak istediğimi söyledim. Ama *World Reporter*'da işler bu kadar basitçe yürümez. Mr. Cust kıskanç bir tanrıdır ve o sırada sözleşmemin bitmesine daha beş ay vardı. Bu işletmede, eğer geçerli bir sözleşmen varsa, durum ne olursa olsun, ayrılmana izin vermezler. Sözleşme bitmeden işten çıkarsan, sen öyle istedin diye değil, beceriksizliğin yüzünden Cust seni kovdu diye çıkarsın; beceriksizliğin gerçek değilse de yaratılır.

Bunu benim kadar Sy da biliyordu.

"Kabul etmezsem ne olur?" diye sordum.

"Bunu yaparsan, açığa alınırısın Piet ve maaşın kesilir. Yine de sözleşmen bitinceye kadar başka bir dergide çalışamazsın. Beş aylık ücretsiz izne çıkmak istiyorsan, olur tabii."

Beş ay değil beş hafta bile maaşsız yaşayamazdım. Bunu Sy da biliyordu.

"Kusura bakma Piet," dedi bir kez daha; "tabii ki sana elimden geldiğince yardım edeceğim."

Tabii ki. Başarısızlığım, bir ölçüde büronun itibarını da düşürürdü. Üstelik, başarmamı sağlaması tembih edilmişti Sy'a. Muhtemelen o da terbiye ediliyor olabilirdi; belki de New York'u benimle ilgili olarak önceden uyardıkları için. Benim eksikliklerim yüzünden işinden olmazdı ama isminin yanına kara bir leke konabilirdi.

"Aldığı şu gizli bilginin beş para etmez bir şey olduğunu varsa-yabiliriz diye anlıyorum?" dedim.

"Belli olmaz."

"Ama muhtemelen."

Sy içini çekti. "İhtiyar büsbütün salak değil."

"Bundan emin değilim."

"Böyle düşündüğünü biliyorum. Bir yandan da kendini fazlaca önemsiyorsun, Piet. Onun en sevdikleri listesinde birinci gelmezdin, bunu hepimiz biliyoruz, ayrıca yine biliyoruz ki adam kindar bir moruk olabilir ama hâlâ profesyonel bir gazeteci. Ona iyilik yapmanın kendileri için yararlı olacağını düşünen insanlardan bir sürü üst düzey dedikodu duyuyor. Eğer bu kızın nerede saklandığını bildiğini söylüyorsa, elinde *bir şeyler* var demektir. Yeterli olma-

yabilir ama bir şeyler vardır. Önseziyle hareket etmekten hoşlanır. Hem biliyorsun, bazen yarışı kazanmasına hiç ihtimal verilmeyen at da kazanabilir.”

“Biliyorum. Sen burada yüksek bahis oynamıyorsun, zaten kurulmak istediğin yırtık onluğunu koyuyorsun ortaya.”

Omuz silktili. “Sızlanmanın bir anlamı yok, Piet. Ona ne dediğimi duydun. Onun bana ne dediğini de duydun.” Başka bir şey söylememe meydan vermeden hızla devam etti; o akşamlik benden usanmıştı. “Sana ne yapacağını söyleyeyim. Haber üstüne etraflı bir dosyamız var, kupürleriyle, resimleriyle, Reuter’in haberleriyle. Dosyayı al, eve git ve biraz uyu. Sonra dosyayı oku ve benimle buluşmak üzere saat yarımında buraya gel. O zamana kadar New York’tan posta gelmiş olur. Durumu anladıktan sonra ne yapman gerekiyorsa, çaresine bakarız, tamam mı?”

III

Rue Malesherbes’e açılan sokaktaki daireme gittim ve iki tane uyku ilacı aldım. İşe yaramadı.

Bir saat sonra kalktım, kalan uyku ilaçlarını tuvalete atıp sifonu çektim. Yalnızca bir önlemdi bu. Karaborsadan alsam bile, artık her seferinde yirmiden fazla almıyorum. Zaten şişede bir düzine kadar kalmıştı; yetmezdi. İşi sağlama bağlamak için en azından otuz tane gerekiyor; aksi takdirde mide pompası çoğunun icabına bakıyor. Sonra da uzun, berbat hayata dönüş süreci ve psikiyatri koğuşu. Bunları tekrar yaşamak istemiyorum ama kendimi tanıyorum ve riske girmiyorum. Kötü bir günün sıkıntılı, erken saatlerinde aynı hatayı iki kez yapacak kadar aptallaşabilirim.

Kahve yaptım ve Sy’in verdiği dosyaya baktım.

Arbil olayı hakkındaki ilk haberler İsviçre gazetelerinde çıkmış, bunlar da dosyaya konmuştu ama çoğu bölük pörçük ve çelişkiliydi. En bütünlüklü anlatım, bir Fransız resimli dergisi olan *Partout* adlı haftalık dergideydi.

Yazının başlığı, tabanca mermilerine benzeyen harflerle yazılmıştı: ZÜRİH’TE ESRARENGİZ CİNAYET. Bunun altında, parlak renkli suluboyayla yapılmış, direksiyonunda çıplak bir kız olan bir arabanın bir dağ yolundan hızla indiğini gösteren çizimin içine yer-

leştirilmiş alt başlık yer alıyordu: *Bütün Avrupa Elinde Bir Anahtar Olan Bikinili Genç ve Güzel Bir Fransız Kızını Arıyor*.

Partout olaylara biraz heyecan katmayı sever, orada çalışan adamlar da nefes nefese, çığırtkan bir üslup kullanırlar. Ayrıca takımlar haline çalışırlar. Haberin altında tek bir kişinin adı olmasına rağmen, en azından üç kişinin habere katkıda bulunduğu besbelliydi. Giriş kısmı sol eğilimli görüşlere sahip olup, geçmiş olayları geniş zamanla anlatmak gibi sevimsiz bir merakı olan biri tarafından yazılmıştı. Yazı bir sessiz film senaryosuna benziyordu.

YER: Zürih, İsviçre.

TARİH: 10 Ocak.

SAAT: 22:00.

Bu soğuk kış gecesinde, görevli Kontrolör Martin Brünner (54) merkezi elektrik santralinde oturmaktadır. Sıcak çikolatasını içerken gözleri sürekli önündeki kontrol panelinin üstündeki saatlerde ve göstergelerde dolaşmaktadır.

O günün daha erken saatlerinde don kısmen çözülmüş, ardından da yine şiddetli bir don görülmüştü. Brünner bir sorun beklemektedir.

Ama başına gelecek olan türden bir sorun değildir beklediği!

Aniden bir uyarı ışığı yanmaya başlar.

Acil durum!

Kontrolörün parmakları hızlı ve hatasız hareket eder. Uyarı ışığı, zengin Zürihberg semtinde hizmetin kesildiğini göstermiştir – bir trafo alt istasyonunda arıza vardır. Kontrolör, saniyeler içinde arızayı aşım bölgeye tekrar elektrik sağlayacak girişimi santralde gerçekleştirir.

Zenginler mümkün olduğu kadar az sıkıntıya maruz bırakılmalıdır.

Bu yüzden de sıradan kişiler çalışmalıdır.

Kontrolör Brünner sorunun bir izolatörde olduğundan kuşkulamaktadır. Bir nöbetçi tamir ekibi gidip sorunu çözmelidir. Kontrolör emri verir. Bir dakika sonra çocuklar felsefi küfürler ederek işi yerine getirmek üzere yola düşerler.

Ekibin başında, evli ve iki çocuklu Hans Dietz (36) vardır. Onarım kamyonetinin sürücüsünün yanındaki koltukta oturmaktadır. Takımın diğer iki elemanı da arkada, gereçlerin ve donanımın arasında oturmaktadırlar.

Alt istasyon, yüksek bir tepenin zirvesinin hemen altında, Kloten-Zürih Uluslararası Havaalanı'na hizmet veren dış radar kurulumlarından birinin yakınında bulunmaktadır. Bu istasyona giden kısa patikaya